

**Καλωσόρισμα στην ανοιχτή εκδήλωση του ΣΒΣΕ που πραγματοποιείται στα
πλαίσια της 41^{ης} Τακτικής Γενικής Συνέλευσης**

Πάνος Λώλος

Πρόεδρος ΣΒΣΕ

Χαλκίδα, 29/9/23

Κύριε Υπουργέ,

Κύριε Δκτα της ΤτΕ,

Κυρία Υποδιοικήτρια της ΤτΕ,

Κύριε Βουλευτά,

Κυρία Γενική Γραμματέα,

Κύριε Περιφερειάρχα,

Κύριε Πρόεδρε της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΣΕΒ,

Κύριε Πρόεδρε της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ,

Κυρία Πρόεδρε του ΕΒΕΑ,

Κύριε Πρόεδρε του ΣΒΘ&ΣΕ,

Κύριοι Αντιπεριφερειάρχες,

Κύριε Δήμαρχε,

Κύριοι Πρόεδροι των επιμελητηρίων,

Κύριοι Καθηγητές του ΕΚΠΑ και του ΕΜΠ,

Κύριε Ταξίαρχε,

Κυρίες και Κύριοι,

Εκ μέρους του Δ.Σ. και των μελών μας, σας καλωσορίζω στην αποψινή εκδήλωση η οποία θέτει στο επίκεντρο τις αναπτυξιακές και επενδυτικές προοπτικές της χώρας μας.

Ο Σύνδεσμός μας εκπροσωπεί άνω των τεσσάρων δεκαετιών, σημαντικό μέρος του πλέον δυναμικού, κατά κεφαλή και στο σύνολο, τομέα της ελληνικής οικονομίας από πλευράς επενδύσεων και ανάπτυξης, κάτι που έγινε ιδιαίτερα εμφανές και κατά την δυσπραγία της προηγούμενης δεκαετίας. Η συγκέντρωση πολλών μεσαίων και μεγάλων βιομηχανικών επιχειρήσεων στην Στερεά Ελλάδα, αρκετές εκ των οποίων αποτελούν τους πλέον αναγνωρίσιμους εθνικούς πρωταθλητές, σε συνδυασμό με την έντονη εξωστρέφειά τους αλλά και το διεθνές αποτύπωμα που επιτυγχάνουν, επιφέρει την ανάγκη να παρακολουθούνται στενά οι εξελίξεις και οι τάσεις στο διεθνές περιβάλλον ώστε να παραμένουν ανταγωνιστικές. Η ελληνική βιομηχανία, και κατ'επέκταση ο Σύνδεσμός μας, θα παραμένουν ανταγωνιστικοί εφόσον έχουν προσηλωμένο το βλέμμα στο μέλλον.

Το **διεθνές περιβάλλον** είναι πλέον **ετερόκλητο, δυναμικό και απρόβλεπτο**. **Δυναμικό** λόγω της ραγδαίας -σε σχέση με το παρελθόν- εξέλιξης της τεχνολογίας. **Ετερόκλητο** μιας και επηρεάζεται από πολλούς νέους παράγοντες που δεν αφορούν την επιχειρηματικότητα και **απρόβλεπτο** μιας και οι αιφνίδιες και μη υπολογίσιμες εξελίξεις ανατρέπουν σχεδιασμούς και επενδύσεις ενώ επηρεάζουν σημαντικά τους ρυθμούς ανάπτυξης. Σε κάθε περίπτωση, χρειάζεται να επισημανθεί το αλληλένδετο των εξελίξεων ανάμεσα σε εθνικό και διεθνές περιβάλλον και είναι έτσι επακόλουθο, η εθνική στρατηγική για την ανάπτυξη της ελληνικής βιομηχανίας σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο να ιδωθεί υπό το πρίσμα των ευρωπαϊκών εξελίξεων.

Κυρίες και Κύριοι,

Οι **σύγχρονες προκλήσεις** που αντιμετωπίζει η ελληνική βιομηχανία έχουν εγχώριο αλλά και ευρωπαϊκό υπόβαθρο. Αυτό σημαίνει ότι αποτελεί ανάγκη να επικεντρωθούμε σε δύο επίπεδα· στην **ενεργή συμμετοχή στα ευρωπαϊκά κέντρα λήψεως αποφάσεων** αλλά και στην **ευέλικτη και αποτελεσματική αντιμετώπισή τους σε εθνικό επίπεδο** αποσκοπώντας στην **προστασία των συμφερόντων της χώρας** μας και την **τόνωση ανταγωνιστικότητάς** της.

Οι **τρεις βασικές προκλήσεις** με τις οποίες οι βιομηχανικές επιχειρήσεις είναι ήδη αντιμέτωπες είναι το **ανθρώπινο δυναμικό**, η **επάρκεια Α' Υλών** και ο **προστατευτισμός**.

Το ζήτημα του **ανθρώπινου δυναμικού** έχει ποιοτική αλλά και ποσοτική διάσταση. Στη χώρα μας έχει και μία τρίτη η οποία είναι καθαρά δημογραφική. Η γήρανση του πληθυσμού έχει ήδη προκαλέσει σοβαρή ανατροπή στις δυνατότητες απασχόλησης νέου, εργατικού και μη δυναμικού, με ηλικιακή προοπτική. Στο ζήτημα αυτό χρειάζεται να σταθούμε πιο τολμηροί ως κοινωνία, αφού κάθε μέτρο δημόσιας πολιτικής που αποσκοπεί στην δημογραφική συρρίκνωση, θα έχει θετικές επιπτώσεις στις επιχειρήσεις μας σε βάθος

20-25 ετών. Η ενίσχυση της μέσης και ανώτερης τεχνικής εκπαίδευσης και η διασύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με τις επιχειρήσεις για λόγους ανάπτυξης ουσιαστικών δεξιοτήτων, είναι προτεραιότητες εκ των ων ουκ άνευ. Ο Σύνδεσμός μας προχωρά ήδη προς αυτήν την κατεύθυνση μετά και την συνυπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας με το Τμήμα Τεχνολογιών Ψηφιακής Βιομηχανίας του ΕΚΠΑ. Το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας όμως, απέχει από το να είναι σε θέση να παράσχει το ποιοτικό ανθρώπινο δυναμικό που απαιτείται για την ανάπτυξη της βιομηχανίας σε συγκριτικό επίπεδο, και αυτό αποτελεί θανάσιμο κίνδυνο για τη χώρα, ενώ δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι ευθύνη έχει και η σύγχρονη ελληνική κοινωνία, και ειδικότερα η ελληνική οικογένεια, μιας και δεν ενθαρρύνει την ενασχόληση με τα τεχνικά επαγγέλματα.

Η **επάρκεια Α΄ Υλών**, αποτελεί ζήτημα κεφαλαιώδους σημασίας που αναδείχθηκε κυρίως κατά την πρόσφατη πανδημία, ενώ οι γεωπολιτικές εξελίξεις σε συνδυασμό με τα θεμελιώδη που αναπτύσσονται στις πολιτικές τους μη ευρωπαϊκές χώρες, επιτείνουν την ανάγκη για επάρκεια και αυτάρκεια. Η ΕΕ έχει διαμορφώσει ένα πρόγραμμα στρατηγικής αυτονομίας σε Α΄ Υλεις εστιάζοντας το ενδιαφέρον της στις πλέον κρίσιμες από πλευράς επιπτώσεων, μιας και η έλλειψή τους δεν προκαλεί απλώς έλλειμα ανταγωνιστικότητας αλλά οικονομική, πολιτική και αμυντική εξάρτηση. Το μοντέλο του διεθνούς καταμερισμού εργασίας κατά David Ricardo, αποδεικνύεται μη επαρκές σε συνθήκες οξυμένου ανταγωνισμού και μάλιστα όταν υφίστανται νέοι γεωπολιτικοί συσχετισμοί και σκοπιμότητες. Η καθετοποίηση της εφοδιαστικής αλυσίδας και ο περιορισμός της εξάρτησης πρέπει να αποτελεί στρατηγικό εθνικό μας στόχο εντός των ευρύτερων στόχων που θέτει ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός για τις Κρίσιμες Πρώτες Ύλεις (Critical Raw Materials Act) στα κράτη μέλη. Η υπό σύσταση ομάδα εργασίας του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την αναδιαμόρφωση των διατάξεων του Μεταλλευτικού Κώδικα με στόχο την διευκόλυνση των επενδύσεων στον ελληνικό ορυκτό πλούτο, για παράδειγμα, είναι ένα ορθό βήμα σε συνδυασμό με την καταγραφή των Δημόσιων Μεταλλευτικών Χώρων (ΔΜΧ) προς εξακρίβωση της κοιτασματολογικής ωριμότητας του δυναμικού αυτού. Οι εξαγωγές scrap προς τρίτες χώρες είναι ένα ακόμη, όμως σημαντικό ζήτημα με το οποίο χρειάζεται να ασχοληθούμε ώστε να μην διαρρέει εκτός χώρας και ΕΕ σημαντικός πλούτος προς εγχώρια αξιοποίηση.

Ο συγκεκριμένος ή μη **προστατευτισμός** είναι μία άμεση και συγκεκριμένη απειλή. Οι νέοι γεωπολιτικοί κίνδυνοι και η εργαλειοποίηση των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων στο πλαίσιο του εντεινόμενου ανταγωνισμού μεταξύ των μεγάλων δυνάμεων είναι η νέα πρόκληση για την Ευρώπη και βέβαια για τις χώρες μέλη της. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσονται και ο πόλεμος τεχνολογικής υπεροχής αλλά και η μάχη για τις κρίσιμες Α΄ Υλεις με τον αντίστοιχο προστατευτισμό. Η μετανάστευση βιομηχανικών επιχειρήσεων αλλά και η ανάληψη επενδύσεων σε χώρες που αποτελούν οικονομικούς ανταγωνιστές της ΕΕ είναι μία πραγματικότητα. Το πρόγραμμα που προσχηματικά αποκαλείται Πράξη Μείωσης του Πληθωρισμού (Inflation Reduction Act) καθιστά ακόμη πιο ελκυστικές τις επενδύσεις πέραν του Ατλαντικού και μάλιστα σε μία συγκυρία υψηλού ενεργειακού κόστους (θερμικής και

ηλεκτρικής ενέργειας) για την εγχώρια και την ευρωπαϊκή βιομηχανία. Το σχέδιο Κανονισμού της ΕΕ με το τίτλο Net Zero Industry Act που έχει ως στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης στην παραγωγή καθαρών τεχνολογιών ούτως ώστε να καλυφθεί μέσω αυτών το 40% των ενεργειακών της αναγκών έως και το 2030, θεσπίζει ταχύτερη αδειοδότηση και διεύρυνση του πεδίου των κρατικών επιδοτήσεων, όχι ικανή να καλύψει τη μεγάλη ανάγκη που επέφερε η ενεργειακή κρίση και η επί μακρόν απομείωση της βιομηχανικής της ισχύος. Οι ελληνικές εκδόσεις του Ταμείου Ανάκαμψης και των αναπτυξιακών νόμων έχουν περιορισμένη ευχέρεια να ανταποκριθούν στην πρόκληση αυτή. Σχεδιάστηκαν με παραδοχές ενεργειακής κανονικότητας, εστιάζουν σε μικρότερες ιδιωτικές επενδύσεις, δεν διευκολύνουν αρκετά τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις οι οποίες είναι σε θέση να αναλάβουν μεγάλης έκτασης επενδύσεις με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα και, ομολογουμένως, καθιστούν περισσότερο εύκολη σε σχέση με το παρελθόν την αδειοδότηση πράσινων επενδύσεων, αλλά απαιτούνται ακόμη περισσότερα βήματα για την διευκόλυνση τους.

Η χώρα μας μπορεί να απαντήσει σε αυτές τις τρεις προκλήσεις αξιοποιώντας **τρεις σημαντικές ευκαιρίες**: την **Πράσινη Ανάπτυξη**, την **ψηφιακή μετάβαση** και την **διαθεσιμότητα χρηματοδοτικών πόρων ευρωπαϊκής προέλευσης**.

Η συνεχιζόμενη ενεργειακή κρίση όχι απλά δεν αναιρεί την προσήλωση της βιομηχανίας στην πράσινη μετάβαση αλλά την επιτείνει. Οι επιλογές της ΕΕ μετατράπηκαν πλέον σε ανάγκη αντιμετώπισης μιας υπαρξιακής απειλής για λόγους που είναι ευρύτερα γνωστοί και η αντιμετώπιση των οποίων συνοψίζεται στη δέσμη μέτρων που είναι γνωστή ως REPowerEU με στόχο να επιτευχθεί εξοικονόμηση ενέργειας, παραγωγή καθαρής ενέργειας και διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (Green Deal) καθώς και ο Μηχανισμός Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα (CBAM), αποτελούν θεμέλια επάνω στα οποία η εγχώρια βιομηχανία πρέπει να χτίσει άμεσα και αποτελεσματικά το μελλοντικό της οικοδόμημα, ειδικά από τη στιγμή που αναμένεται το CBAM να αντικαταστήσει σταδιακά και εντός 8 ετών τα οφέλη που προβλέπονται από το Σύστημα Εμπορίας Ρύπων (ETS). Η **Πράσινη Ανάπτυξη** δεν είναι απλώς συμβατή με την ελληνική πραγματικότητα λόγω των φυσικών προϋποθέσεων που υφίστανται για την ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), αλλά και αναγκαία λόγω της επιδιωκόμενης μείωσης εισαγωγών ορυκτών καυσίμων και ενέργειας. Η ειλικρινής παραδοχή ότι οι ΑΠΕ είναι κρίσιμης σημασίας για την ανάπτυξη της ελληνικής βιομηχανίας, η ανάπτυξη προγραμμάτων ειδικού σκοπού με εστίαση σε επενδύσεις μεσαίας και μεγάλης κλίμακας καθώς και οι επενδύσεις σε διαθεσιμότητα δικτύου, είναι προϋποθέσεις επίτευξης της Πράσινης Ανάπτυξης.

Οι **ψηφιακές τεχνολογίες** έχουν βαθύ αντίκτυπο στην επιχειρηματική δραστηριότητα αφού την καθιστούν πιο ανταγωνιστική και τελικά βιώσιμη. Η 4η βιομηχανική επανάσταση ή Industry 4.0 όπως ονομάζεται, με τις σύγχρονες ψηφιακές τεχνολογίες που τη χαρακτηρίζουν, όπως ο αυτοματισμός, τα Big Data, το υπολογιστικό νέφος και η τεχνητή

νοημοσύνη, μετατοπίζουν το ενδιαφέρον των τεχνολογικών επαγγελματιών στη βιομηχανική παραγωγή η οποία είναι η νέα μεγάλη αγορά για την πληροφορική. Στην Ελλάδα υλοποιούνται τα τελευταία χρόνια, κυρίως σε μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις, τεχνολογικά έργα μεγάλης κλίμακας για την ψηφιακή μετάβαση της βιομηχανικής παραγωγής χωρίς αυτό να είναι ακόμη κτήμα όλων των επιχειρήσεων μιας και η χρηματοδότησή τους είναι ενίοτε ανασταλτικός παράγοντας. Η ταχύτερη ενσωμάτωση τεχνολογιών αιχμής μπορεί να ξεπεράσει αρκετά από τα μειονεκτήματα που διέπουν την ελληνική βιομηχανία και να προσδώσει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα, από πλευράς κόστους και διαφοροποίησης προϊόντων. Η υιοθέτηση νέων τεχνολογιών αιχμής, όμως, απαιτεί και ιδιαίτερα εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό όχι μόνο για την ανάπτυξη και την εξέλιξή τους αλλά και για την αξιοποίησή τους, κάτι που συνάδει με την ανάγκη αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού και των δεξιοτήτων του.

Και οι δύο ανωτέρω ευκαιρίες μπορούν πραγματικά να αξιοποιηθούν εφόσον υπάρχει **εμπροσθοβαρής χρήση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών πόρων**. Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας -γνωστό και ως Ελλάδα 2.0- δύναται να οδηγήσει σε έναν οικονομικό και κοινωνικό μετασχηματισμό που θα επιδρά στην οικονομική δραστηριότητα, στις τεχνολογίες, τις συμπεριφορές και τους θεσμούς. Ο προϋπολογισμός του Ταμείου Ανάκαμψης ύψους € 36 δις (μετά και την πρόσφατη αναθεώρηση) και οι συνολικοί επενδυτικοί πόροι που κινητοποιούνται ύψους € 66 δις, αποτελούν ικανή συνθήκη για την επίτευξη της δίδυμης μετάβασης. Το βασικότερο ζητούμενο είναι η δημιουργία εγχώριας προστιθέμενης αξίας σε καθαρές τεχνολογίες και προϊόντα καθώς και η ανάληψη και προσέλκυση επενδύσεων, ειδικά σε νέες τεχνολογίες, με ανταγωνιστικούς όρους. Είναι σημαντικό οι νέοι πόροι που θα προκύψουν στο πλαίσιο του αναγκαίου EU Sovereignty Fund ή του νέου πολυετούς προγραμματισμού της ΕΕ, να στηρίξουν περαιτέρω την πράσινη, βιομηχανική και τεχνολογική ανταγωνιστικότητα της ΕΕ αλλά και της Ελλάδας μαζί.

Κυρίες και Κύριοι,

Η ελληνική βιομηχανία επέδειξε σημαντική ανθεκτικότητα και αυξάνει το ποσοστό συμμετοχής της στο ΑΕΠ. Απέδειξε ότι μπορεί να είναι ένας δρομέας αντοχής σε έναν αγώνα μακράς διάρκειας αλλά με σαφή μεσο-μακροπρόθεσμα οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά και πάνω από όλα, εθνικά οφέλη. Ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Στερεάς Ελλάδας και τα μέλη του θα παραμείνουν προσηλωμένοι στην επίτευξη αυτών των στόχων.

Σας ευχαριστώ πολύ!